

Monestir de Sant Jaume Salerm

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Demarcació de Castelltallat
Emplaçament	Pista de Castelltallat a A. Segarra. Passat Governar camí direcció oest i després sud, uns 3 km
Alçada:	891
Coordenades:	
Latitud:	41.77518
Longitud:	1.59523
UTM Est (X):	383250
UTM Nord (Y):	4625769

Classificació

Número de fitxa	08229 - 285
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Medieval
Segle	XIII-XV
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	En ruïnes, cobert per la vegetació
Protecció	Inexistent
Accés	Sense accés
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08229A007000250000MM
Fitxes associades:	
<u>Església de Sant Jaume Salerm</u>	
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dl., 10/07/2017 - 02:00

Descripció

Ruïnes d'un antic monestir medieval situat al cim d'un turó del Serrat de Sant Jaume, uns 100 m al sud-est d'on hi ha l'ermita actual de Sant Jaume Salerm. La vegetació cobreix bona part de les restes constructives, que encara són visibles en diversos punts. Per les seves dimensions modestes devia tractar-se d'un petit monestir de dos o tres deodats. Les restes conservades permeten distingir diverses cambres de planta irregular, obrades amb carreus de pedra de tamany petit. Els murs es conserven fins a una alçada d'1 m aproximadament. A tocar del recinte, en el punt més alt del turó, crida l'atenció un túmul circular perfectament definit d'uns 7 m de diàmetre. Segons Albert FÀBREGA (2007) podria tractar-se d'una petita torre, però no es pot descartar que fos un túmul funerari molt més antic.

Història

Hi ha una certa confusió entre l'ermita actual de Sant Jaume Salerm i aquest antic monestir medieval. La primera referència històrica del lloc és del segle XIII. El 1419 la capella de Sant Jaume Salerm era possessió del castell de Boixadors, en una situació relativament propera. Però sembla que la construcció actual de l'ermita és del segle XVIII (1790, segons indica una de les inscripcions). Possiblement la confusió es deu a l'existència d'aquest antic monestir medieval, que està situat al cim del mateix turó, 100 m al sud-est, i tot sembla indicar que la construcció de l'ermita és posterior.

Pel que fa al topònim Salerm, segons l'historiador Albert Fàbrega s'ha de relacionar amb l'existència del monestir medieval. El nom es refereix en realitat a Sant Jaume de l'Erm o Sant Jaume sa l'Erm, i d'aquí hauria passat a Salerm. En documents antics se l'anomena Sancti Jacobi de Heremo. El topònim "Erm" suggereix un tipus de monestir senzill, més proper a un eremitori que a un monestir convencional, fet que coincideix a les restes modestes del monestir. La tradició oral de la gent de les rodalies mantenia viu el record d'un antic convent al cim del turó, per damunt de l'actual ermita. Recentment, Albert FÀBREGA (2007) ha donat a conèixer un document que prova de manera clara l'existència d'aquest monestir. En aquest document del 3 de novembre de 1297 un tal Ramon de Torremalús reconeix que deu 18 sous a Pere Mercer per un ase que li havia comprat, i especifica que és deodat de Sant Jaume Salerm i que l'ase era per al servei del monestir.

Aquest monestir medieval de deodats va durar pocs anys. El 1790 es devia construir la capella actual. Durant el segle XIX i primera meitat del XX la devoció a Sant Jaume va créixer i s'hi feien moltes misses i prometenques. Durant aquests anys s'hi celebrava un gran aplec. En l'actualitat la gent del voltant sol netejar una mica les restes de l'antic monestir perquè no se'n perdi el record.

Bibliografia

FÀBREGA ENFEDAQUE, Albert (2007). "Notícies del monestir de Sant Jaume Salerm i rodalies", Dovella, núm. 93 (primavera/estiu, 2007), p. 21-25.

